

Asger Jensen: På mit partis vegne kan jeg anbefale det foreliggende lovforslag til vedtagelse uforandret.

Rager: Det bliver kun et plagiat af den foregående taler. På mit partis vegne kan jeg anbefale det foreliggende lovforslag til hurtigt gennemførelse.

Kjeldgaard Iversen: Efter at man nu fra statens side har eksperimenteret med sømandsskoler i tre år, står vi overfor at skulle vurdere disse eksperimenter og derudfra beslutte, om man skal fortsætte med sømandsskoler eller ej. For retsforbundets vedkommende må det første spørgsmål være, om det er en statsopgave at oprette og drive den slags skoler. Vi mener, at det ikke er nogen statsopgave, men at dette felt må overlades til de interesserede parter. Vi ved meget vel, at man indenfor andre erhverv driver skoler, der er mere eller mindre afhængige af statens og det offentliges støtte, men det må understreges, at alle disse skoler opstod på initiativ af de interesserede fag og erhverv, og kun den almindelige trang til statsstøtte har gjort dem til delvis offentlige opgaver. Der kan derfor være grund til at prøve på, om man ikke kunne undgå denne udvikling på dette område, og når vi ikke kan støtte dette eksperiment videre frem, er det, fordi man netop på dette felt har erfaringer i retning af, at de private skoler løser opgaverne meget bedre. Det er nemlig i første række rederierne og søfolkene, der er interesserede i uddannelsen til dette erhverv, og det er sikkert ud fra disse betragtninger, at rederiet Lauritzen har oprettet en sømandsskole i Kogtved, som helt drives for rederiets regning. Efter de oplysninger, der foreligger, kan det vist fastslås, at denne skole rent uddannelsesmæssigt er den bedste af de eksisterende.

Jeg vil også gerne gøre opmærksom på, at rederiet Lauritzens søfartsskole ingen statsstøtte får og oven i købet betaler alle udgifter for eleverne og endog yder dem lønpenge. Såvidt jeg forstår, har Lauritzens elever først sejlet en tid, inden de kommer på skole, medens man her i lovforslaget foreslår det modsatte, nemlig at de først kommer på skole og så kommer ud at sejle. Jeg synes nok, at netop det vellykkede eksperiment på Lauritzens skole kunne være et eksempel til efterfølgelse for de statsskoler, man her ønsker oprettet. Jeg tror nemlig, at det er forkert først at sende eleverne på skole og derefter ud at sejle; der kan blive et meget stort spild derved, for det er først

ude på søen man kan vurdere, om man er interesseret i at være sømand eller ej.

I det bilag, som ministeren har ladet følge med lovforslaget ved dets fremsættelse, erkender man, at skolerne hidtil kun har været halvt belagt, men man mener, at man nu kan vente fuld belægning. Grunden hertil fremgår også af bilaget; jeg anmoder formanden om tilladelse til et kort citat:

„Den væsentligste årsag til den forøgede elevtilgang må uden tvivl søges deri, at lovens § 7 ved kgl. anordning nr. 310 af 26. juni 1950 sattes i kraft fra 1. april d. å., således at praktisk taget ingen dreng nu kan udmønstre til dækstjeneste uden først at have været på sømandsskole eller med skoleskib.“

Ja, det tror jeg, med en sådan tvangsforanstaltning kan man sagtens skaffe elever nok. Vi mener, at denne paragraf er helt urimelig, og vi mener, at erfaringerne fra Lauritzens skole i Kogtved betyder så meget, at vi må anbefale at lade det private initiativ oprette og drive sømandsskoler, og vi må anbefale at stemme imod lovforslaget om en fortsættelse af statens sømandsskoler.

Lynnerup Nielsen: Mit parti ser på det foreliggende lovforslag om sømandsuddannelse, som vi så på det lovforslag, der blev vedtaget for tre år siden. Vi har stadig den opfattelse, at unge mænd, der ønsker at gå til søs og vælger sig netop dette erhverv, bør have en vis sejltid, hvori det er den unge mand muligt at få en praktisk forståelse af, hvad faget kræver af ham, før den egentlige uddannelse af mere teoretisk art finder sted på en sømandsskole. Det er vel ikke i alle tilfælde, at den unge mand føler sig tilfreds med livet til søs; det er ofte en erfaring, han må gøre i det praktiske liv ombord. Det kan også meget vel tænkes, at den unge mand er helt uegnet og ved den første givne lejlighed må søge sig et andet erhverv, og hvorfor så begynde en uddannelse, som ikke senere kan blive ham eller samfundet til nogen egentlig nytte? Jeg skulle også tro, at den teoretiske uddannelse på en sømandsskole ville være af langt større betydning for de unge, der efter en vis sejltid er modnet i det praktiske liv, som nu engang må føres til søs, og det vil utvivlsomt også være sådan, at de unge har langt større forudsætninger for at tilegne sig viden, og at de får et langt bedre udbytte af uddannelsen på et senere tidspunkt. Vi mener, at en uddannelse på skole må hvile på frivillighedens grund, og derfor skal jeg kort slutte med at sige, at vi ikke kan medvirke til lovforslagets fremme.